

Epidemie voorbij maar sporadisch nog griep

Nieuwsbrief Influenza- Surveillance 2018-2019

Epidemiologische influenzasituatie in Nederland

In week 13 van 2019 rapporteerden de peilstations 3,4 patiënten met influenza-achtig ziektebeeld (IAZ) per 10.000 inwoners (figuren 1 en 2). Aangezien dit de tweede achtereenvolgende week is beneden de epidemische grens van 5,1 patiënten met IAZ per 10.000 inwoners, is daarmee formeel een einde gekomen aan de epidemie van 2018/2019. Toch werd afgelopen week nog steeds in 60% van door huisartsen bemonsterde patiënten met IAZ een griepvirus gevonden (zie onder) en moeten we dus alert blijven op patiënten met luchtwegklachten die een influenzavirus infectie kunnen hebben. Huisartspraktijken zagen afgelopen week in alle leeftijdscategorieën (figuur 5) en in alle regio's (figuur 1) dat de IAZ-incidentie weer op het niveau van voor de epidemie is.

Influenzavirusdetecties

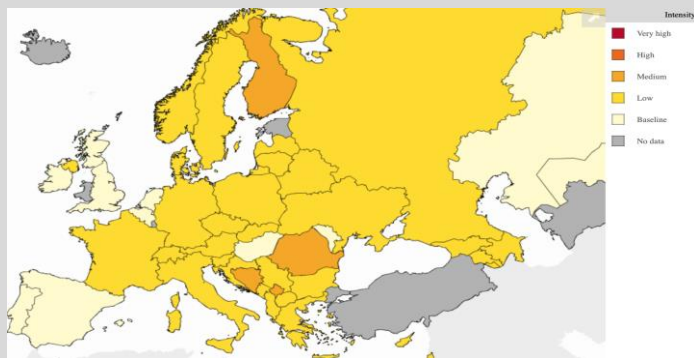
In week 13 van 2019 werd in de 10 door Nivel-peilstation-huisartsen afgenomen monsters van patiënten met een IAZ in 60% een influenzavirus gevonden: 1 keer (10%) een A(H1N1)pdm09 influenzavirus en 5 keer (50%) een A(H3N2) influenzavirus (figuur 3). De aantallen lopen dus terug, maar het merendeel van de patiënten met een IAZ maakte een infectie met een influenzavirus door. In alle in dit seizoen sinds week 40/2018 door de peilstations afgenomen influenza-virus-positieve monsters van IAZ-patiënten werd 76 keer (53%) een A(H1N1)pdm09 influenzavirus aangetroffen, 67 keer (47%) een A(H3N2) influenzavirus en 1 keer (1%) een influenza B virus van de Yamagata-lijn.

Van de 1083 door diagnostische ziekenhuislaboratoria bij het NIC aangemelde influenzavirussen sinds week 40 waren er 1074 (99%) van het A-type en 9 (1%) van het B-type (figuur 4). Van de 579 verder getypeerde influenza A virussen behoorden er 345 (60%) tot het subtype A(H1N1)pdm09 en 234 (40%) tot het subtype A(H3N2). Van de influenza B virus positieve monsters konden er slechts 2 getypeerd worden; dit betrof 1 influenza B virus van de Victoria-lijn en 1 van de Yamagata-lijn.

De diagnostische ziekenhuislaboratoria rapporteerden in de virologische weekstaten sinds week 47 hoofdzakelijk type A in de influenzavirus-positieve monsters (figuur 6). Ook in deze weekstaten was een verder dalende trend zichtbaar in de diagnoses van een influenzavirus infectie.

Korte schets epidemie 2018/2019

De epidemie van 2018/2019 duurde in totaal 14 weken, van 10 december 2018 tot en met 17 maart 2019. Dat is korter dan de 18 weken van vorig jaar, maar langer dan het gemiddelde van 9 weken van de laatste 25 jaar. Dit winterseizoen hadden minder mensen een IAZ in vergelijking met de vier voorgaande seizoenen (figuur 2). Van de ongebruikelijk hoge sterfte tijdens de griep epidemie van vorig jaar was dit jaar geen sprake (Bron: [RIVM sterftecijfers](#)). De zeer lage prevalentie van influenzavirus type B was opvallend dit jaar. Influenza A(H1N1)pdm09 en A(H3N2) virussen werden ongeveer even vaak gezien (figuren 3 en 4). De A(H1N1)pdm09 virussen waren genetisch homogeen en behoorden vrijwel allemaal tot clade 6B.1 evenals de vaccinstam van dit seizoen. De A(H3N2) virussen die circuleerden hoorden hoofdzakelijk tot clades 3C.2a, 3C.2a1b en 3C.3a, waartussen antigene verschillen waarneembaar zijn. De vaccineffectiviteit in Nederland werd geschat in het kader van het Europese I-MOVE project waar RIVM en Nivel aan deelnemen. Mensen die gevaccineerd zijn hadden 43% minder kans op influenzavirus type A dan mensen die de griep prik niet hebben gehad. De prik werkte beter (71%) tegen type A(H1N1)pdm09, terwijl tegen type A(H3N2) de werkzaamheid niet goed berekend kon worden, deels door de lagere aantallen (Bron: [Eurosurveillance](#)). Voor volgend seizoen heeft het WHO netwerk de vaccinsamenstelling voor zowel A(H1N1)pdm09 als A(H3N2) aangepast (zie pagina 3).

De situatie elders in Europa

Ook elders in Europa wordt inmiddels vooral lage influenza activiteit gemeld, in sommige landen nog gemiddeld (zie figuur boven). Bron: [ECDC/WHO](#).

Fig. 1. Aantallen door peilstationhuisartsen geregistreerde influenza-achtige ziektebeelden (IAZ) per 10.000 inwoners per regio in week 13 van 2019 (bron: Nivel, voorlopige gegevens).

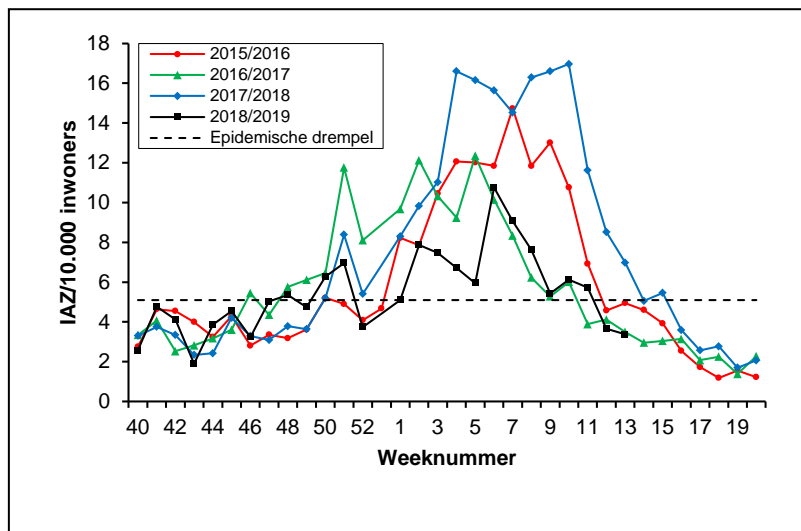

Fig. 2. Aantallen door peilstationhuisartsen geregistreerde patiënten met IAZ in 2015-2019 per week en per 10.000 inwoners (bron: Nivel). De stippellijn geeft de epidemische drempel weer.

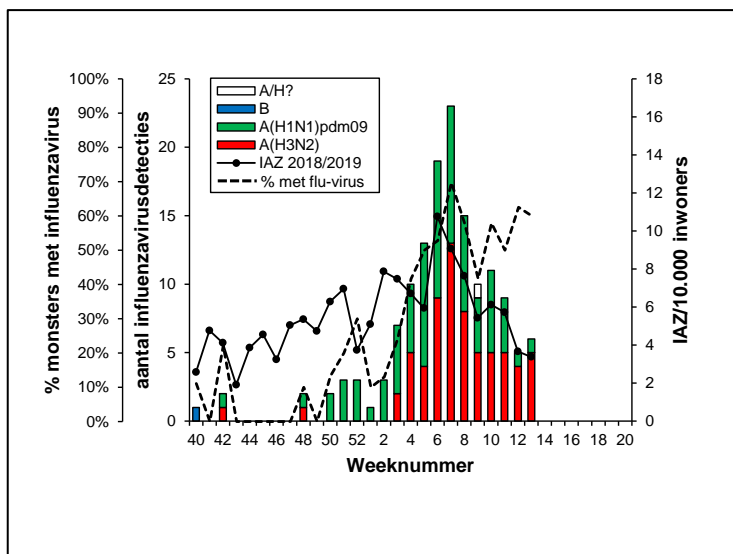

Fig. 3. Aantallen monsters van huisartspatiënten met een IAZ waarin influenza virus is gedetecteerd en het percentage monsters waarin een influenza virus werd aangetroffen (y-assen links), en incidentie van IAZ per week en per 10.000 inwoners (y-as rechts) (bron: resp. RIVM en Nivel).

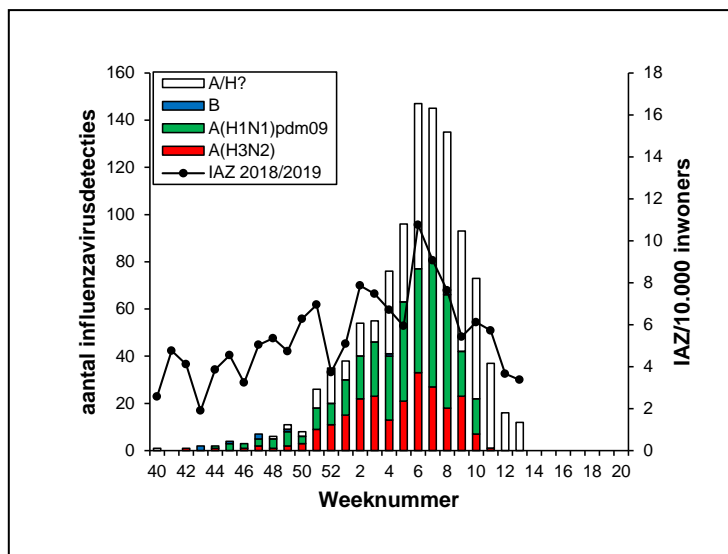

Fig. 4. Aantallen door Erasmus MC gedetecteerde virussen in vanuit diagnostische laboratoria naar Erasmus MC opgestuurde monsters (y-as links) en incidentie van IAZ per week en per 10.000 inwoners (y-as rechts) (bron: resp. EMC en Nivel).

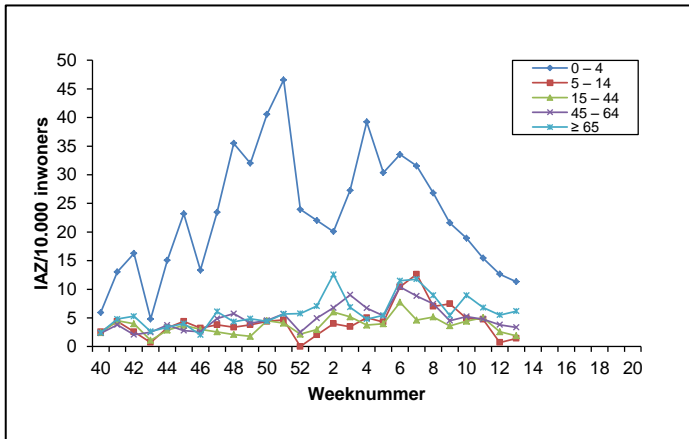

Fig. 5. Leeftijdverdeling van door peilstation-huisartsen geregistreerde patiënten met IAZ per week en per 10.000 inwoners (bron: Nivel).

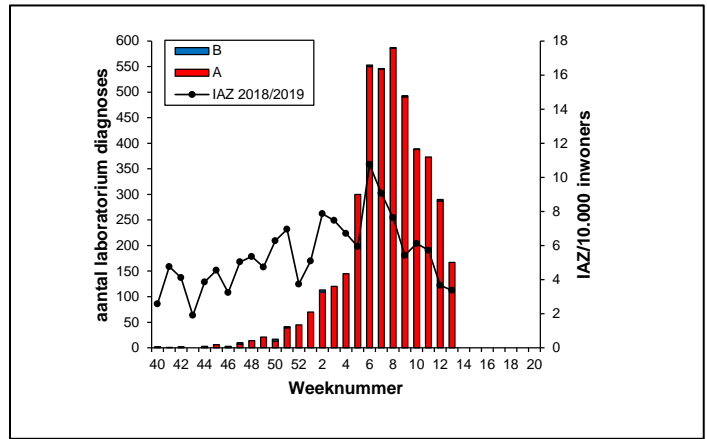

Fig. 6. Aantallen diagnoses van influenzavirus infecties gerapporteerd door de diagnostische laboratoria deelnemend aan de virologische weekstaten (y-as links) en incidentie van IAZ per week en per 10.000 inwoners (y-as rechts). De laatste week is altijd een onderrapportage omdat op moment van data extractie nog niet alle laboratoria hun data hebben gerapporteerd (bron: resp. virologische weekstaten en Nivel).

Dankwoord

Dit is de laatste nieuwsbrief van dit seizoen, tenzij zich onverwachte ontwikkelingen voordoen. Wij bedanken allen die op enigerlei wijze hebben bijgedragen aan de influenza-surveillance zeer hartelijk voor hun inspanningen en hopen ook volgend seizoen weer op hun inzet!

Samenstelling van het influenzavaccin voor het seizoen 2019/2020

- A/Brisbane/02/2018 (H1N1)pdm09-achtig virus;
- A/Kansas/14/2017 (H3N2)-achtig virus;
- B/Colorado/06/2017-achtig virus (B/Victoria/2/87 lijn);
- B/Phuket/3073/2013-achtig virus (B/Yamagata/16/88 lijn)

In Nederland volgt het Nationaal Programma Grieppreventie voor 2019/2020 dit WHO advies voor quadrivalent vaccin.

Colofon

Deze Nieuwsbrief komt tot stand door samenwerking van de volgende instanties en personen:

Nivel, Utrecht
 Dr. Gé Donker, huisarts en epidemioloog
 Coördinator peilstations, Nivel Zorgregistraties eerste lijn
 Dr. Mariëtte Hooiveld

NIC: Prof. dr. Marion Koopmans, directeur

Erasmus MC, Rotterdam
 Prof. dr. Ron Fouchier

RIVM, Bilthoven
 Dr. Adam Meijer
 Drs. Marit de Lange
 Dr. Anne Teirlinck

Redactiesecretariaat:
 Maria Silva
 Nationaal Influenza Centrum
 Afdeling Viroscience, Erasmus MC, Postbus 2040,
 3000 CA Rotterdam

De Nieuwsbrief ook op Internet:
<http://www.erasmusmc.nl/viroscience>
<http://www.nivel.nl/griepmonitor>
https://www.rivm.nl/Onderwerpen/G/Griep/Surveillance/Stand_van_zaken_griep

Virologische weekstaten:
<https://www.rivm.nl/virologische-weekstaten>

Nieuwsbrief
 Influenza-Surveillance
 2018-2019